

Korupcijai atsparios aplinkos kūrimas skaidrinant ūkio subjektų veiklos priežiūrą

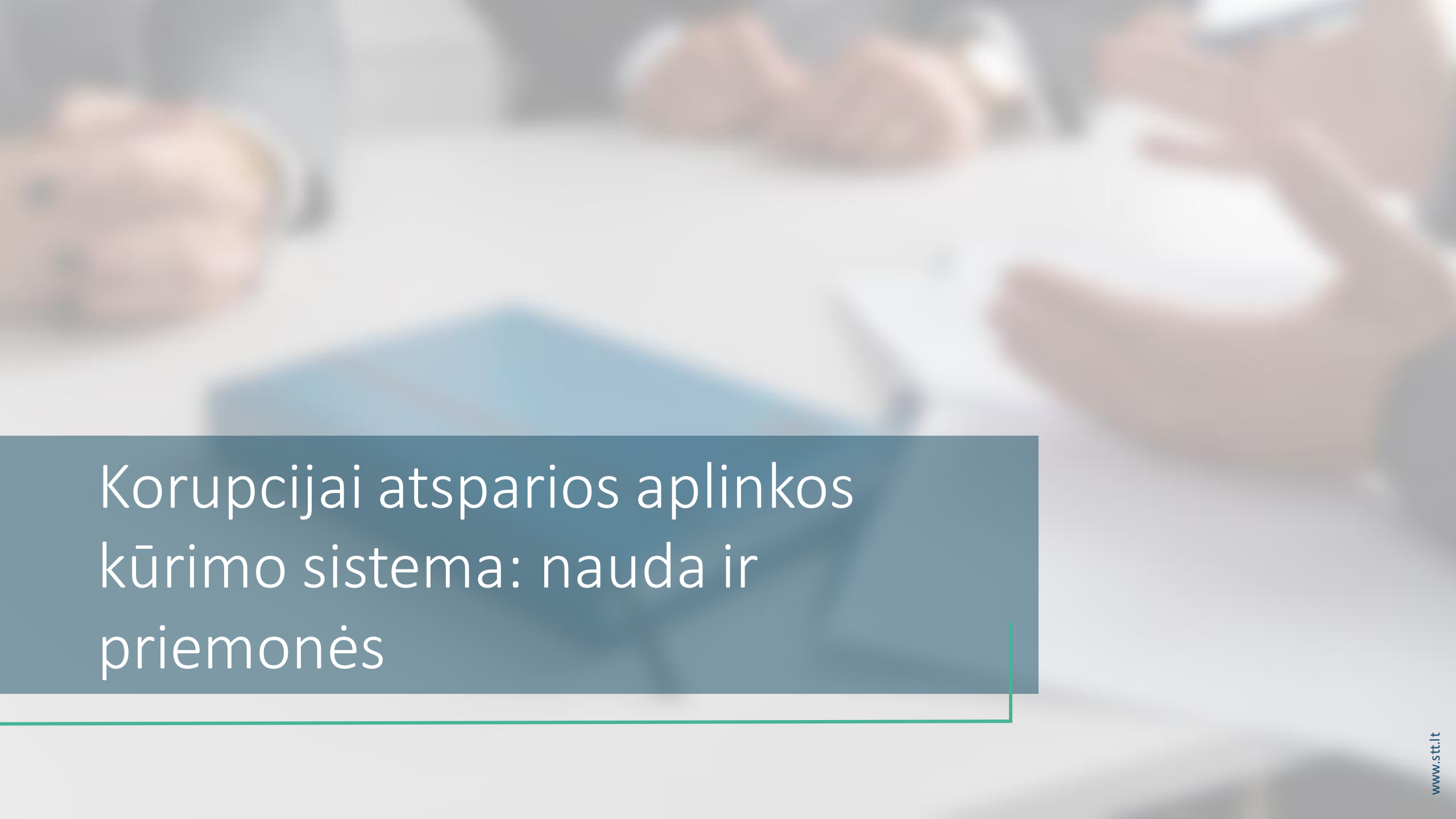
Korupcijos prevencijos valdyba

2023-08-29

Turinys

- Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo sistema: nauda ir priemonės
- Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo subjekto vaidmuo kuriant antikorupcinę aplinką
- 2022 m. antikorupcinė aplinka PIA institucijose
- Rizikos veiksniai ir jų valdymas ūkio subjektų veiklos priežiūros srityje
- Naudingi šaltiniai

A blurred background image showing several people in a meeting or office setting. One person in the foreground is looking at a laptop screen. Other people are visible in the background, some with their hands raised as if in a discussion.

Korupcijai atsparios aplinkos
kūrimo sistema: nauda ir
priemonės

„Greitojo Eurobarometro 524“ rezultatai

62 %

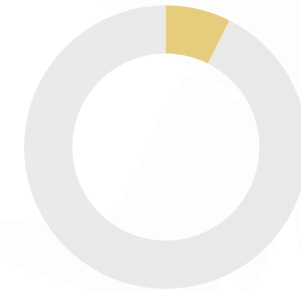
Korupcijos problema yra plačiai paplitusi Lietuvoje

77 %

Favoritizmas ir korupcija kliudo verslo konkurencijai

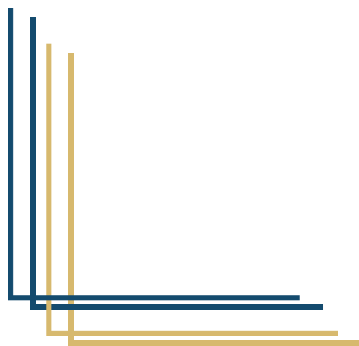
6 %

Prašoma arba laukė dovanos, papildomų pinigų ar paslaugų už suteiktus leidimus (pvz, statybos, verslo, žemės naudojimo paskirties ir kt.) arba viešąsias paslaugas

4 %

Tyrimė dalyvavo 507 Lietuvos verslo atstovai

Nacionalinės darbotvarkės strateginio tikslo kryptys

1

- formuoti antikorupcines nuostatas ir plėtoti antikorupcines kompetencijas

2

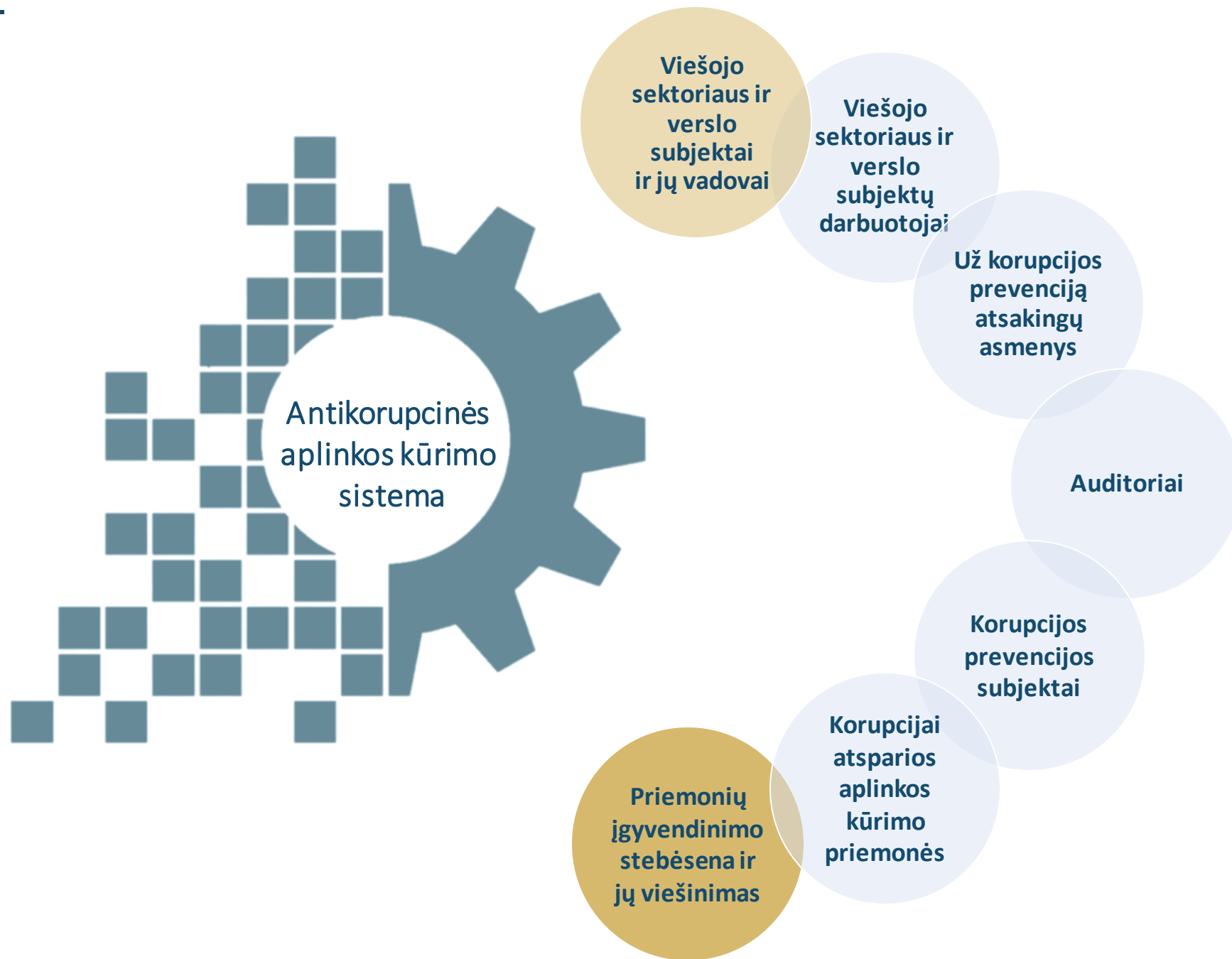
- siekti tvarių, neteisėtai įtakai atsparių politinių, valdymo, administracinių ir finansinių sprendimų bei kokybiškų viešųjų ir administracinių paslaugų

3

- siekti veiksmingos korupcijos kontrolės ir nešališko, objektyvaus teisingumo vykdymo bei teisės viršenybės užtikrinimo

Strateginis tikslas - sukurti korupcijai atsparią aplinką viešajame ir privačiame sektoriuose

Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo nauda

- ✓ Įstaigos įvaizdžio formavimas
- ✓ Vadovo požiūris į skaidrią įstaigos veiklą
- ✓ Visuomenės pasitikėjimas įstaiga
- ✓ Visuomenės informavimas apie pažangą kuriant antikorupcinę aplinką
- ✓ Pažeidimų užkardymas
- ✓ Korupcijos rizikos mažinimas, valdymas
- ✓ Ydingų pasekmių išvengimas

Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių sistema pagal KPĮ

Korupcijos
prevencijos
priemonės

Personalo
patikimumo
užtikrinimas

Antikorupcinio
sąmoningumo
didinimas

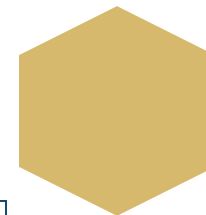
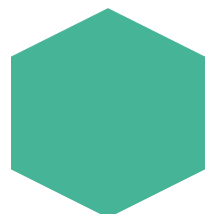
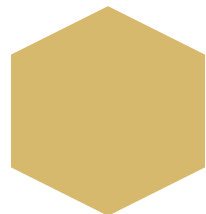
Kitos
įstatymuose
nurodytos
veiklos ar
priemonės

Teisės, darbo pareigų pažeidimų
(įskaitant korupcinio pobūdžio)
prevencija ir tyrimas

Darbuotojų antikorupcinio
sąmoningumo didinimas

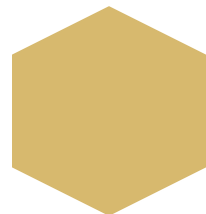
Teisės aktų projektų
antikorupcinis vertinimas

Pranešimas apie
korupcinio pobūdžio
nusikalstamas veikas

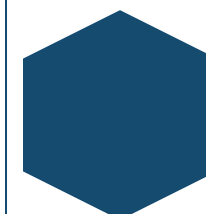
Korupcijos rizikos
valdymo vertinimas

Vidiniu informacijos
apie pažeidimus
teikimo kanalu
gautos informacijos
apie pažeidimus
tvarkymas ir (ar)
nagrinėjimas

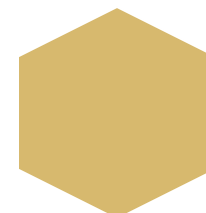
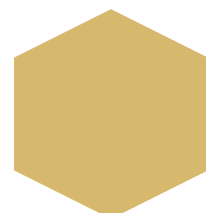
**Privalomos
korupcijai atsparios aplinkos
kūrimo priemonės**

įsteigti/ paskirti už korupcijai atsparios
aplinkos kūrimą atsakingą subjektą ar
darbuotoją, kuriam priskirtos šios funkcijos

Informacijos apie
asmenį surinkimas ir
vertinimas

Savo ar savarankiškos
įstaigos antikorupcinio
elgesio standartų
laikymasis

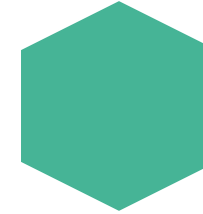
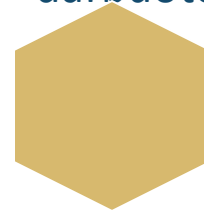
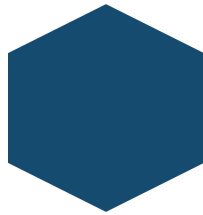
Atsparumo korupcijai
lygio nustatymas

Darbuotojų atžvilgiu vykdomos lobistinės veiklos
deklaravimo priežiūra

Darbuotojų viešųjų ir privačių interesų deklaravimo ir interesų
derinimo praktikos kontrolė ir stebėseną

Teisė įsteigti/ paskirti už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingą subjektą (padalinį/asmenį (-is) ar darbuotoją, kuriam priskirtos šios funkcijos, jeigu įstaigoje yra mažiau, nei 200 darbuotojų

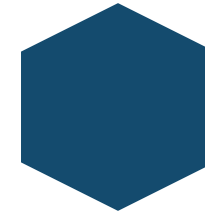
Kitos korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas

Pasirinktinos korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės

Vadovo sprendimu korupcijos prevencijos veiksmų plano rengimas ir jo stebėseną

Teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas, jei įstaiga nėra viešojo administravimo subjektas

Informacijos apie korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimą privalomas viešinimas skyriuje „Korupcijos prevencija“

([LRV 2003-04-18 nutarimo Nr. 480 21 p.](#))

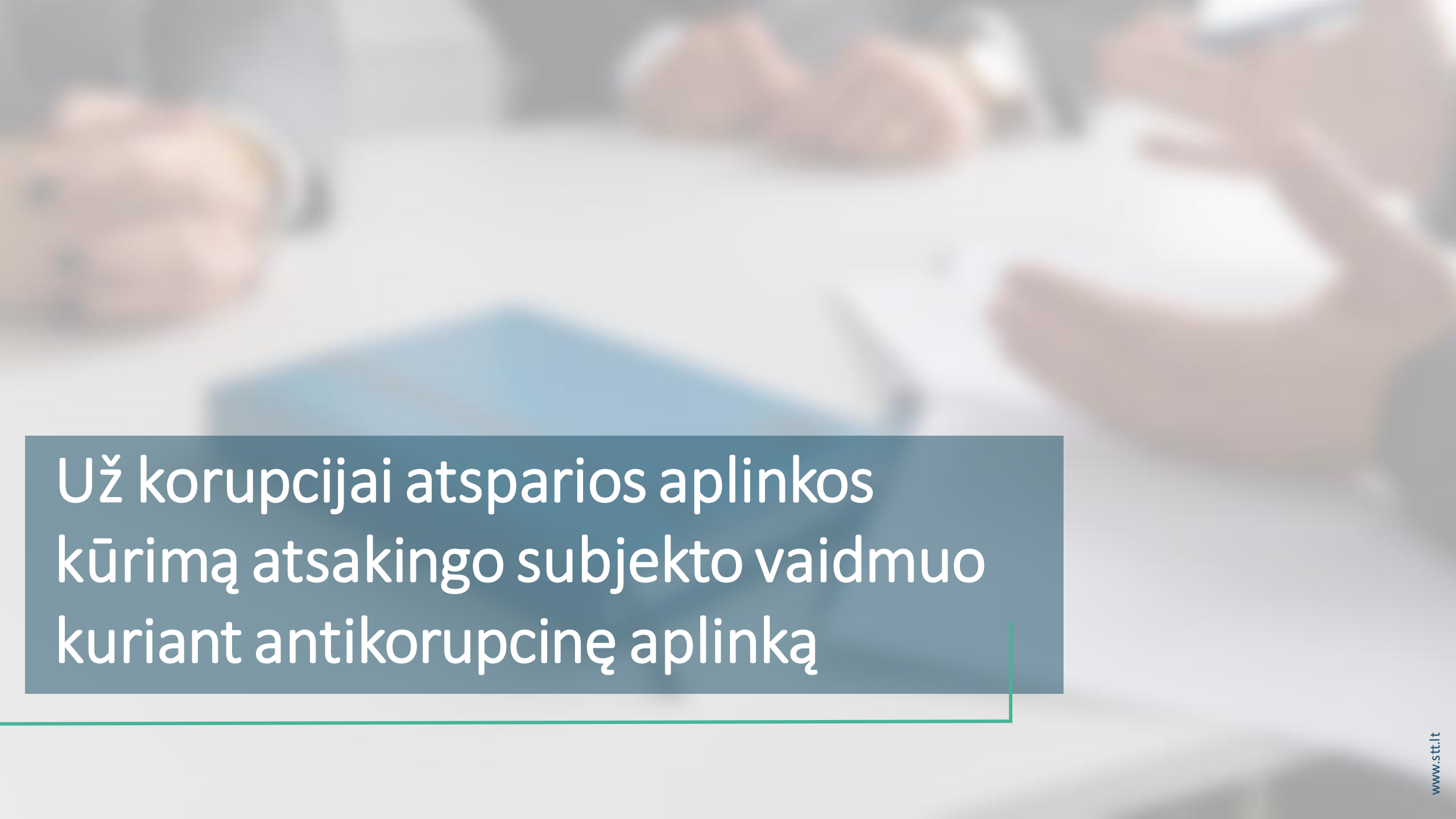
- ✓ Pareigybių, dėl kurių teikiamas prašymas STT pateikti informaciją apie asmenį, sąrašą
- ✓ Korupcijos rizikos valdymo tobulinimo veiksmus
- ✓ Nustatyto atsparumo korupcijai lygio rezultata
- ✓ Paskirtą subjektą, atsakingą už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą įstaigoje
- ✓ Įstaigos vadovo patvirtintą korupcijos prevencijos veiksmų planą ir jo įgyvendinimo rezultatus
- ✓ Atliktą teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą;
- ✓ Išvadą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir numatytus bei atliktus veiksmus, pasiektus rezultatus
- ✓ Nuasmenintą informaciją apie nustatytus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, jų pobūdį ir skaičių
- ✓ Kur ir kaip pranešti apie korupciją

Informacijos apie pažeidimus, atitinkančius Pranešėjų apsaugos įstatyme nustatytus požymius, privalomas viešinimas skyriuje „Pranešėjų apsauga“

([LRV 2003-04-18 nutarimo Nr. 480 20¹ p.](#))

- ✓ Asmenis, galinčius teikti informaciją apie pažeidimus
- ✓ Pranešimo pažeidimo formą, nustatytą [LRV 2018-11-14 nutarimo Nr. 1133 priede](#)
- ✓ Teikiamos informacijos apie pažeidimus galimus būdus
- ✓ Asmenų, teikiančių informaciją apie pažeidimus, teises ir garantijas
- ✓ Paskirtą kompetentingą subjektą, administruojantį vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą ir jo kontaktus
- ✓ Pažeidimus teikimo ir nagrinėjimo viešojo sektoriaus subjekte procedūrą
- ✓ Nuorodą į aktualią Pranešėjų apsaugos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų redakciją

A blurred background image showing several people in a meeting or office setting. The focus is on the text overlay in the foreground.

Už korupcijai atsparios aplinkos
kūrimą atsakingo subjekto vaidmuo
kuriant antikorpucinę aplinką

- ✓ Teisės, darbo pareigų pažeidimų (įskaitant korupcinio pobūdžio) tyrimas
- ✓ Atsparumo korupcijai lygio nustatymas
- ✓ Vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu gautos informacijos apie pažeidimus nagrinėjimas
- ✓ Darbuotojų viešųjų ir privačių interesų deklaravimo bei interesų derinimo praktikos kontrolė ir stebėseną
- ✓ Korupcijos prevencijos veiksmų plano rengimas, jo įgyvendinimo stebėseną
- ✓ Darbuotojų antikorupcinio elgesio standartų laikymosi kontrolė, konsultavimas antikorupcinio elgesio klausimais

Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo subjekto privalomos funkcijos

(LRV 2021-12-29 nutarimo Nr. 1155 2 p.)

- ✓ Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo atlikimas
- ✓ Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo atlikimas
- ✓ Pareigybių, dėl kurių teikiamas prašymas STT pateikti informaciją, sąrašo sudarymas, taip pat dalyvavimas ir nuomonės teikimas personalo formavimo procedūrose vertinant iš STT gautą informaciją apie asmenį
- ✓ Mokymų, orientuotų į darbuotojų antikorupcinio sąmoningumo stiprinimą, rengimas
- ✓ Darbuotojų atžvilgiu vykdomos lobistinės veiklos deklaravimo priežiūra ir šios veiklos kontrolės vykdymas

Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo subjekto funkcijų galimas perdavimas kitiems asmenims

(LRV 2021-12-29 nutarimo Nr. 1155 3 p.)

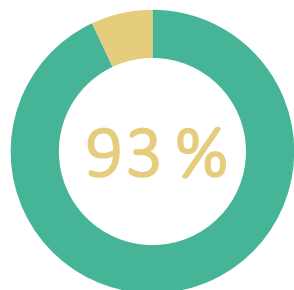

A blurred background image showing several people in a meeting or discussion. One person in the foreground is wearing a blue jacket. The overall scene is out of focus, emphasizing the text overlay.

2022 m. antikorupcinė aplinka PIA institucijose

STT: PIA institucijų (išskyrus LAR) stebėsenos rezultatai 2022 m. įgyvendinant KPĮ

Paskyrė už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingus asmenis

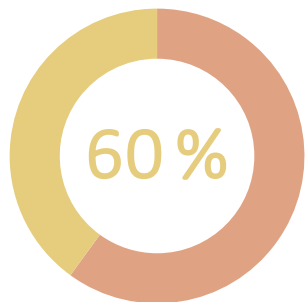
14% tiesiogiai nepavaldūs įstaigos vadovui;
43% ši funkcija ne pagrindinė

Dovanų registravimo ir vertinimo tvarka

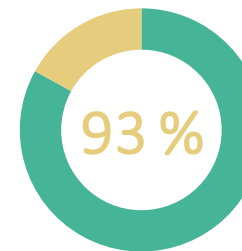

13% neturi pareigybių, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašo

Korupcijos rizikos valdymo vertinimas

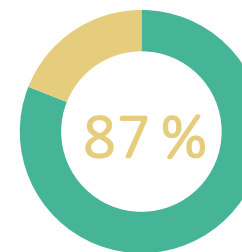
Siekia užtikrinti personalo patikimumą

Įdiegė antikorupcinio elgesio standartus

Bent vieną kartą per metus rengia mokymus

Vidiniai informacijos apie pažeidimus teikimo kanalai

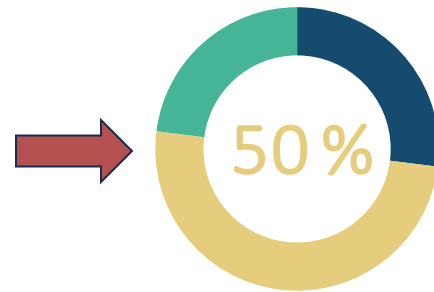

Vertina teisės aktų projektus

Vadovų ir (ar) darbuotojų privalomo deklaravimo jų atžvilgiu vykdytos lobistinės veiklos tvarka

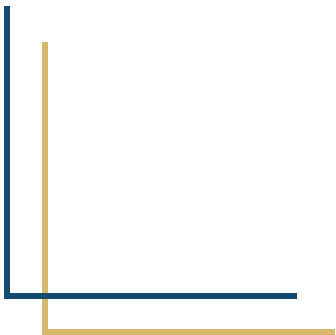
STT: PIA institucijų (išskyrus LAR) darbuotojų antikorupcinio sąmoningumo didinimo rezultatai 2022 m.

3557
darbuotojai

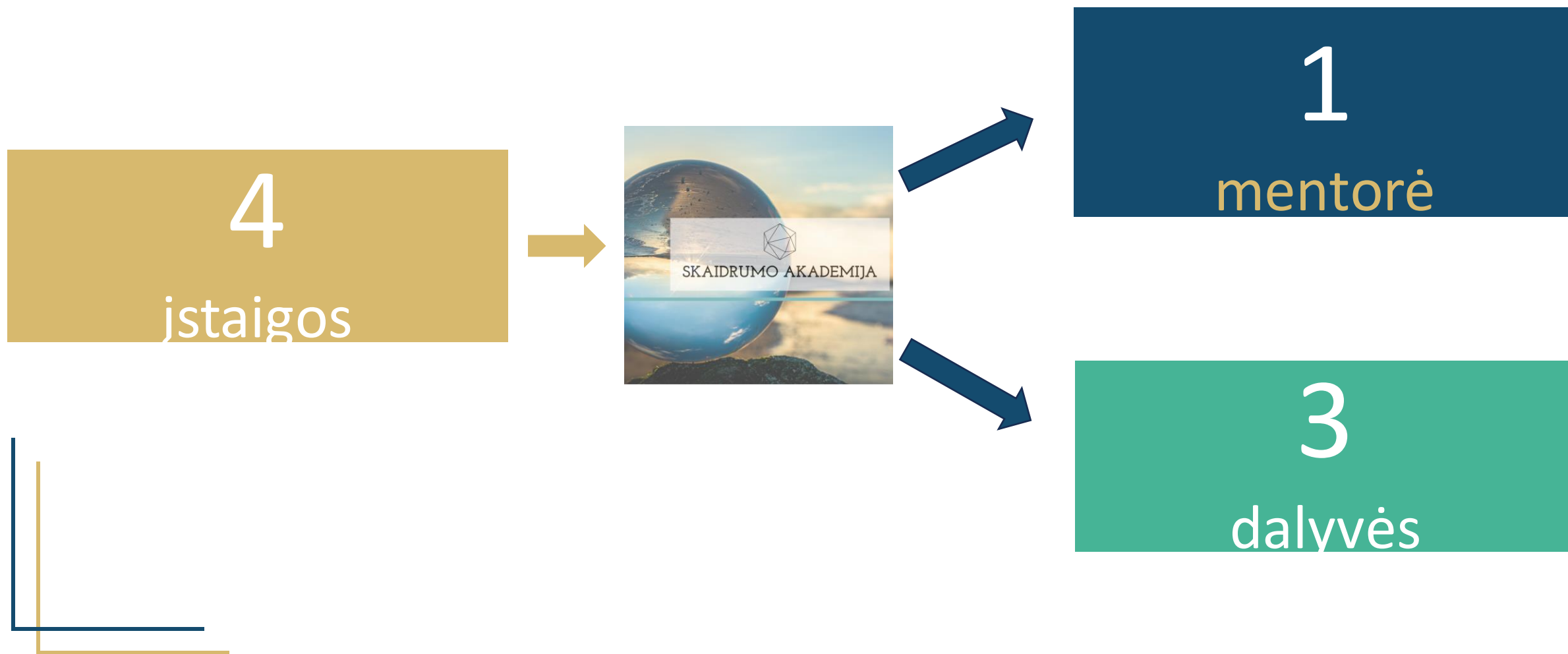

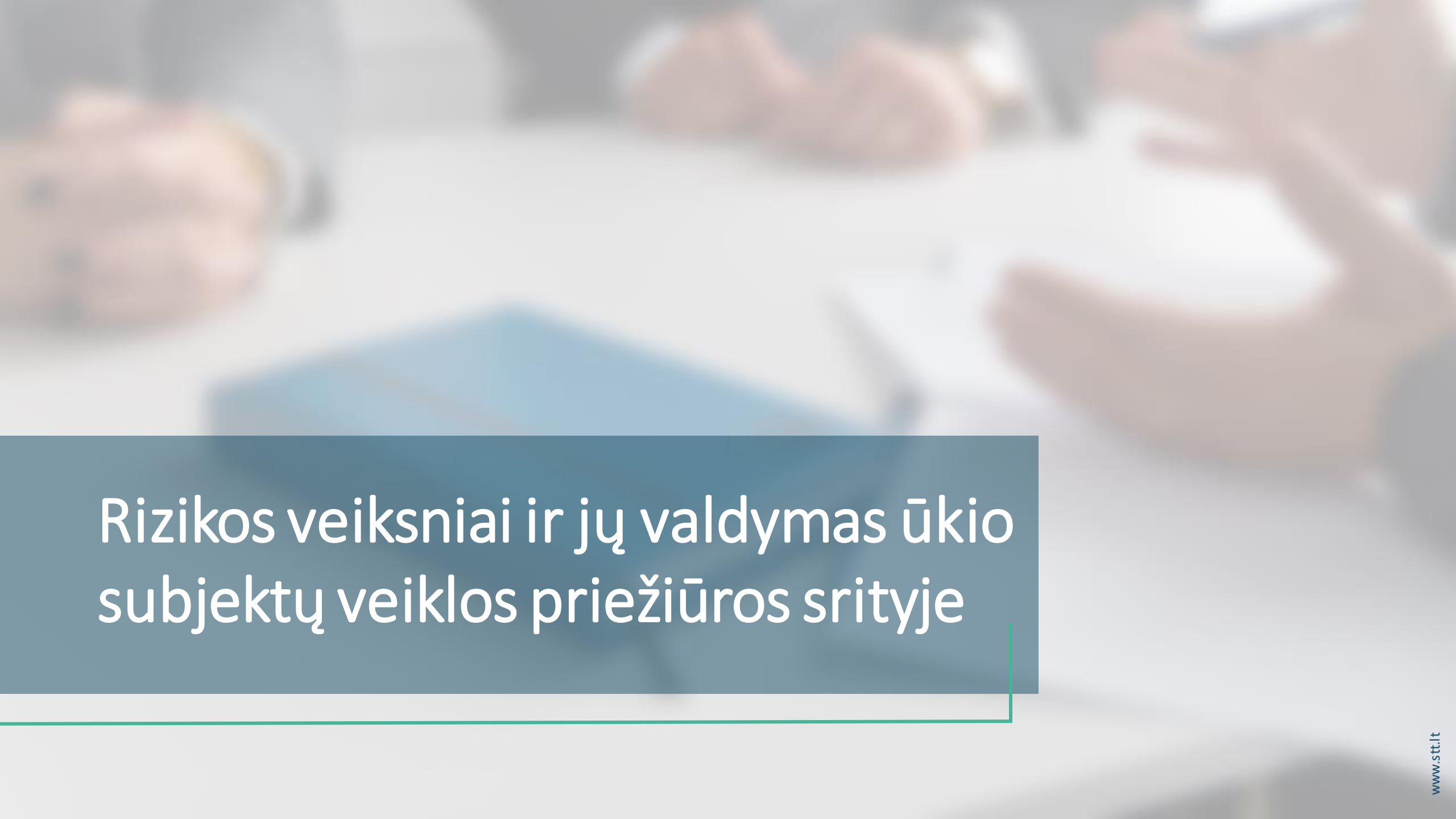
958
E-mokymuose

814
Seminaruose

STT: PIA institucijų (išskyrus LAR) dalyvavimo Skaidrumo akademijoje rezultatai 2022 m.

A blurred background image showing several people in a meeting or office setting, with their hands and faces out of focus. A dark teal rectangular box is overlaid on the lower-left portion of the image, containing white text. A thin green line extends from the bottom-right corner of this box across the width of the slide.

Rizikos veiksniai ir jų valdymas ūkio subjektų veiklos priežiūros srityje

Ūkio subjektų veiklos priežiūros etapai, kuriuose pasireiškia korupcijos rizikos veiksniai

Kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašo sudarymas

Ūkio subjektų veiklos rizikos vertinimas

Ūkio subjektų patikrinimų (planinių, pakartotinių, (reidų)) planavimas

Pavedimas atlikti ūkio subjektų veiklos patikrinimą

Patikrinimų metu nustatytų rezultatų ir pažeidimų fiksavimas

Korupcijos rizikos veiksniai ūkio subjektų veiklos priežiūros srityje

1

Sudarant kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašą:

- ✓ darbuotojų diskrecija priimant sprendimą įtraukti ūkio subjektus į kontroliuojamų subjektų sąrašą, jį koreguoti;
- ✓ vieningos kontroliuojamų ūkio subjektų duomenų sistemos nebuvimas;
- ✓ darbuotojų veiksmų atsekamumo nebuvimas;
- ✓ nepakankama viešųjų ir privačių interesų derinimo kontrolė.

2

Vertinant ūkio subjektų veiklos riziką:

- ✓ neaiškus, neefektyvus ir objektyviais duomenimis nepagrįstas ūkio subjektų veiklos rizikos vertinimas;
- ✓ visos reikšmingos informacijos nesurinkimas;
- ✓ darbuotojų, atliekančių patikrinimus ir (ar) priimančių sprendimus dėl atsakomybės taikymo, dalyvavimas rizikingumo vertinime.
- ✓ žmogiškojo faktoriaus dominavimas atliekant veiklos rizikos vertinimą;
- ✓ veiksmų atsekamumo vertinant rizikingumą nebuvimas.

3

Planuojant ūkio subjektų patikrinimus (planinius, neplaninius, (reidus)):

- ✓ metinių planinių patikrinimų planų neviešinimas;
- ✓ paskirstymo atlikti patikrinimus kriterijų nenustatymas;
- ✓ nepagrįstas metinių patikrinimų planų, jų datų keitimas;
- ✓ patikrinimų plano įvykdymo statistikos ir rezultatų kontrolės nevykdymas;
- ✓ neatsižvelgiama į ankstesnio patikrinimo metu nustatytą veiklos trūkumų šalinimo vykdymą;
- ✓ patikrinimų planavimo procedūros kontrolės nevykdymas.

Korupcijos rizikos veiksniai ūkio subjektų veiklos priežiūros srityje

4 Pavedant atlikti ūkio subjektų veiklos patikrinimą:

- ✓ pavedimų atlikti ūkio subjektų veiklos patikrinimus rengimo tvarkos nebuvimas ar jos nesilaikymas;
- ✓ neautomatizuota patikrinimų skirstymo darbuotojams procedūra;
- ✓ priimtų sprendimų atlikti neplaninį patikrinimą atsekamumo neužtikrinimas;
- ✓ darbuotojų diskrecija spręsti dėl (ne)informavimo apie numatomą patikrinimą;
- ✓ galimų viešųjų ir privačių interesų konflikto rizikos, ryšių tarp tikrinančio ir tikrinamojo nevertinimas.

5 Fiksuojant patikrinimų metu nustatytus rezultatus ir pažeidimus:

- ✓ patikrinimo vietoje rezultatų nefiksavimas, su jais nesupažindinimas ūkio subjekto ir situacijų tam tikrą laiką koreguoti ar pakeisti dokumentus sudarymas;
- ✓ paskesnės atlikto patikrinimo kontrolės neužtikrinimas;
- ✓ atsakymų į kontrolinius klausimynus pakeitimo po patikrinimo galimybės ir turinio kontrolės stoka;
- ✓ galimybės patikrinimus atlikusiems ir pažeidimus nustačiusiems darbuotojams sudarymas nagrinėti pažeidimų bylas ir priimti nutarimus, skirti sankcijas;
- ✓ Tikrintojų diskrecija nustatyti terminą pažeidimui pašalinti;
- ✓ vaizdo ir garso priemonių nenaudojimas.

Veiksmingas korupcijos rizikos veiksmių valdymas vykdamas ūkio subjektų veiklos priežiūrą

Priežiūros funkcijų taikymo poreikio sisteminis vertinimas

Kontrolės ir priežiūros institucijų veiklos reglamentavimo tobulinimas, jų veiklos vertinimas

Aiškų tikrintinų subjektų ir (ar) veiklos sričių teisinis reglamentavimas

Keturių akių principo diegimas

Mažareikšmių pažeidimų vienodas vertinimas

Informacinių sistemų teikiamų galimybių maksimalus panaudojimas

Skaidrios ūkio subjektų veiklos priežiūros „receptas“

A blurred background image showing a group of people in a meeting or collaborative work environment. The focus is on the hands and arms of the participants, suggesting an active discussion or presentation. A dark teal horizontal bar is overlaid on the lower left portion of the image, containing the title text.

Naudingi šaltiniai

Metodinės priemonės

KELETOS PRIEŽIŪROS
INSTITUCIJŲ BENDRAI IR
KOORDINUOTAI
VYKDOMŲ PATIKRINIMŲ
ATLIKIMO GAIRĖS

PAVYZDINIS TIPINIŲ
RIZIKŲ IR JŲ VEIKSNIŲ,
BŪDINGŲ ATSKIROMS
VEIKLOS SRITIMS,
SĄRAŠAS (*Korupcijos
pasireiškimo tikimybės
nustatymo ir jo atlikimo
tvarkos rekomendacijų
1 priedas*)

TEISĖS AKTŲ REGISTRAS

Lietuvos Respublikos
specialiųjų tyrimų tarnyba

[Struktūra ir kontaktinė informacija](#) ▾ [Apie STT](#) ▾ [Administracinė informacija](#) ▾

Korupcijos rizikos analizės

STT KORUPCIJOS RIZIKOS
ANALIZĖS

STT Koordinavo ir stebėsenos skyriaus pagalba

- **Metodinė pagalba** už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingiems subjektams dėl KPJ priemonių (pagal surinktą poreikį ir periodiškai);
- **Konsultavimas** (telefonu, el. paštu prevencija@stt.lt);
- [STT puslapis -> Korupcijos prevencija](#) -> [Mokomoji ir metodinė medžiaga](#) -> [Metodinė pagalba](#)

<https://www.stt.lt/korupcijos-prevencija/mokomoji-ir-metodine-medziaga/metodine-pagalba/7617>

Metodinės pagalbos renginių pristatymų medžiaga apie korupcijai atsparios aplinkos kūrimą ir jos priemones

Įrankiai skaidrios aplinkos kurimo link

<https://skaidrumoakademija.lt/>

<https://emokymai.stt.lt/>

<https://www.stt.lt/antikorupcinio-samoningumo-didinimas/antikorupcinio-samoningumo-didinimas-viesajame-sektoriuje/7624>

Ačiū už dėmesį!

